

SLOVENSKI NAROD.

Števila vsak dan zvečer, izimeli udeležja in praznike, kar večja po poti prejeman za avstro-ograke dežele za vse leta 25 K., za pol leta 18 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 20 h. Za Ljubljano z pošiljanjem na den za vse leta 14 K., za pol leta 12 K., za četrt leta 8 K., za en mesec 5 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četrt leta 6 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dežele takoj ved, kolikor znaš poština. — Na naredbe teden istedobne vpošiljavate narodnine se za osira. — Za osiranje se plačuje od postarostnega petih-vrste po 12 h., če se osiranje tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Nakupni se ne vrata. — Uredništvo in upravljenje je v Knaveških ulicah št. 5, in sicer ureduštvo v I. nadzoru, upravljenje pa v pritličju. — Upravljenje pošiljati narednine, eksklamacije, eksanala, t. j. administrativne stvar

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravljenje telefon št. 85.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Ministrstvo se pripravlja, da na nov način reši italijansko vseučiliško vprašanje.

Italijani zahtevajo svoje vseučilišče v Trstu. Temu nasprotuje krona, temu nasprotujejo Slovenci in temu nasprotujejo Nemci. Zaradi tega si je vlada svoj čas poskusila pomagati na ta način, da je ustavnila samostojno italijansko pravno fakulteto v Wiltenu pri Inomostu. Tu pa so zdajali Nemci. Uprizorili so pravo pravato revolucijo. Pokali so revolverji, leteli so kamni in končno je akademici in neakademici nemški mob demoliral erarično poslopje, namejeno za italijansko pravno fakulteto. Revolucija je zmagala popolnoma, kajti vlada je kapitulirala. Italijanska pravna fakulteta je izginila brez sledu.

Od tedaj se vlada ni več ganila in kar nič ni hotela storiti, da reši italijansko vseučiliško vprašanje, poglavito pač zaradi tega, ker ni vedela, kako je naj reši. Italijani so slej kakor prej stali na stališču, da mora biti vseučilišče v Trstu ali nikjer. Vsi drugi faktorji pa so rekli: v Trstu na noben način.

Še predno je italijansko vseučiliško vprašanje sploh postal aktuelno, so Italijani že zahtevali, naj se njihovi mladini omogoči študiranje na visokih šolah v Italiji. Zahtevali so to ne le zaradi jezika, ne le zaradi gojenja kulturnega edinstva, nego še posebno zaradi duha, ki vlada na italijanskih visokih šolah in v katerem so hoteli vzgojiti svojo mladino. Avstrijske vlade niso dolgo časa hoteli o tem ničesar slišati. Posebno italijansko vseučilišče na avstrijskih tleh se jim je delo v primeri s to zahtevo manjše zlo, in sicer po pravici.

Zdaj pa se je vlada vendar odločila, da ugodi stari italijanski želji

in da dovoli italijanski mladini študiranje na visokih šolah v Italiji. S tem hoče vsaj za nekaj desetletij spraviti s sveta komplikirano italijansko vseučiliško vprašanje.

Poslanec Pitacco je v sredo konferiral z ministrskim predsednikom in z naučnim ministrom Marchetom in uspeh te konference je bil, da se italijansko vseučiliško vprašanje reši provizorično na zgoraj označeni način. Vlada izda posebno naredbo, ki določi pogoje, pod katerimi se bodo priznale na visokih šolah v Italiji absolvirane študije in tam narejene skušnje ter pridobljene diplome. Ta naredba je že pripravljena in izide že tekom prihodnjih tednov.

Kakor znano, obstoji že analogna naredba. Hrvatskim dijakom iz Dalmacije in iz Istre je dovoljeno študirati na vseučilišču v Zagrebu in so tudi dotični izpiti veljavni, le nekoliko jih je treba izpopolniti s posebno skušnjo na kakem avstrijskem vseučilišču.

Italijanom bo s to naredbo ustrezno v večji meri, nego bodo to hoteli priznati, ustrezno tudi bolj, kajti če bi dobili svoje lastno vseučilišče, kajti na tako bi vlada imela vedno velik vpliv in bi gotovo skrbela za učne moči, ki ne bi vzgajale mladine v tistem duhu, ki dominuje kakor je samo ob sebi umevno, na visokih šolah v Italiji.

Kakega mišlenja in kakega duha bodo bližje generacije avstrijskih Italijanov vsled te naredbe, o tem pač ni dvomov. Toda bo bodo skrb tistih, katerih interesov se to tiče. Nas zanima stvar z drugega stališča. Gotovo je namreč, da se bodo Italijani odslej v veliko večji meri posvečali študijam, nego so se doslej, ker jim bodo znatno olajšane. Že sedaj producirajo Italijani z ozirom na njih število nerazmerno mnogo inteligence; odslej je bodo producrali še dosti več iz v prvi vrsti boja inteligenca silila v javne službe. Italijanski element, ki po svojem šte-

vilu ni znaten, a je močan vsled svoje mešanske kulture, se bo v vsakem oziru utrdil in ojačil — mi pa ostane nemo tam, kjer smo bili. V tem tisti velika nevarnost nove naredbe, ki jo hoče ministrstvo izdati Italijanom v prid. Mi ne produciram niti toliko inteligence, kolikor je potrebujemo, Italijani pa že zdaj več, kot je potrebujemo, po tej naredbi pa je bodo producirali še veliko več. Razmerje moči med Italijani in Slovenci se s tem znatno premeni na našo škodo. Priznamo brez zadružka, da je naredba pravična, ker ima vsak narod pravico, da se njegova mladina vzgoji v svojem jeziku, ali pravičnost tudi zahteva, da se jemlje ozir tudi na drugi narod, ki je pri tej stvari interesiran, in to smo mi Slovenci. Ali kdo naj od dunajske vlade pričakuje pravičnost?

Volilna reforma.

Dunaj 1. novembra. Kakor znano, je že izšlo poročilo poročevalca volilnega odseka posl. Löckerja. Poročilo razpravlja o volilni pravici iz leta 1861. ter pride potem na direktno volitve po zakonu iz leta 1873. Nadalje se sklicuje na zakon iz l. 1892, na Taaffejevo vladno predlogo iz l. 1893. ter poudarja, da je bila poslanska zbornica proti vsem poskusom, razširiti volilno pravico. Leta 1896. so se vendar odprla vrata splošni, a še ne enaki volilni pravici. Tak nasprotuoči si volilni sistem se ni mogel več vzdržati. Našo staro državnozborsko volilno pravico je prehitel gospodarski in socijalni razvoj države. Javnost pa bi se še bila zadovoljila z novo (5) kurijo, ako bi ne bili gotovi dogodki izven mej države (ruska revolucija) mogočno vplivali na javno zavest ter pospešili razvoj, ki bi prej ali slej itak ne bil mogel izostati. Volilni odsek se je izrekel z vlogo vred za splošno in enako volilno pravico in proti pluralnemu sistemu. — V poročilu se nadalje govori o celi razpravi volil-

nega odseka in o posameznih paragrafih. Poročilo obsegajo 746 strani ter so mu pridobljeni vsi statistični izkazi in odsekovi zapisniki.

Tajna pogodba med krono in ogrsko koalicijo.

Budapešta 1. novembra. Finančni odsek poslanske zbornice je pričel danes razpravljati o državnem proračunu za leto 1907. Posl. Ratkay je vprašal, ali je res vlada obljubila zvišanje rekrutov. Ministrski predsednik Wekerle je odgovoril: „Zvišanje prezenčnega stanja je res potrebno. Gre se le za to, kdaj, v kakem obsegu in pod kakšnimi pogoji se to zgodi. Obveznosti pa vlada glede zvišanja ni prevzela. Vlada je svoj program javno predložila ter ga lahko tudi vsak čas zagovarja. Ogrsko konodajstvo ima pač pravico zahtevati, naj se izjavlji takozvani pakt, nima pa take pravice tuja država. Z gotove strani se vedno naglaša, da je vlada v kritičnem položaju. O kaki krizi še govora ne more biti.“

Nadvojvoda Oton †.

Dunaj 1. novembra. Nocoj je umrl v Währingu nadvojvoda Oton, star 41 let. Pred tedni je prestal nevarno operacijo v sapniku ter je nosil od tedaj kanulo v vratu. Vendar se mu je zdravje vračalo, da se je mogel preseliti na Dunaj ter se je pripravljal na potovanje po Sredozemskem morju. Neprčakovano ga je začelo dušiti in vsaka zdravniška pomoč je bila zamašana. Pokojni nadvojvoda je bil brat prestolonaslednika ter je vsled tega bil prestoln prav blizu. Njegova sinova se smatra za bodoča prestolonaslednika. Leta 1905. je postal general kavalerije — vrhovni nadzornik kavalerije je postal že leto poprej — a kmalu nato je moral vsed bolezni izstopiti iz aktivitet.

Dogodki na Rusku.

Petrograd 1. novembra. Zaradi roparskega napada na gubernij-

sko blagajno med prevozom pri Vosnoženskem mostu je vojno sodišče obsodilo osem oseb na smrt. Takoj so jih ponoči peljali izven mesta ter jih ustrelili. Ostali trije so se izročili vojaškemu sodišču. Po mnenju tajne policije se je napada udeležilo najmanj 40 oseb.

Moskva 1. novembra. Podružnica državne banke je obvestila bančne zavode, da se je pošiljanje vrednotic in denarnih zavojev v gubernije Astrahan, Saratov in Kazan ustavilo zaradi predzračnih roparjev.

Petrograd 1. novembra. Za vrhovnega gubernatorja v vzhodnih provincijah je imenovan baron Möller-Sakomelski, dosedaj zapovedni general 5. armadnega voja.

Predsednik delavskega zveznega sveta Krustalev, in 14 ostalih merodajnih članov zveze je obsojen v progonstvo v Sibirijo.

Bolezen rumunskega kralja.

Bukarešta 1. novembra. Kralj znano, je kralj Karel diabetik. Zadnje čase se mu je bolezen posebno shujšala. Njegov želodec jedva prenaša mleko in čokolado, vsled česar je kralj zelo oslabel. Poklicali so h kralju profesorja Noordena z Dunaja.

Poljaki na Prusku.

Berlin 1. novembra. Bojkot nemškega veronauku v šolah so navedali Poljaki po celem Poznanjskem. Vlada je v hudi skrbeh, ker ne zalezajo še takoj naredbe in kazni. Kmalu pride naučni minister Studt sam na Poznanjsko, da stvar preide. Urednik pl. Wierzyński, ki je pozival v svojem listu „Praca“ poljske starše, naj vztrajajo v boju, je bil obsojen na dve leti ječe. Nič ni pomagalo, da je zanj prosilo pri nemškem cesarju 25 odličnih angleških časnika. — V Hohenzalzi so učitelji neusmiljeno pretepli otroke, ker niso hoteli ostati pri nemškem veronauku. Razjarjeni starši so prišli

LISTEK.

Ruslan in Ljudmila.

(Opera v petih dejanjih. Tekst in glasba M. I. Glinka).

Mihajil Ivanovič Glinka se je rodil leta 1803. v vasi Novospask v smolenski guberniji. Že kot otroku mu je bila godba edino veselje. Bržko se je zavedel svojega talenta, povrijel se je z vso vremenu klavirskih študij ter je pod vodstvom Fieldovim prav lepo napredoval. Leta 1830. je potoval v Italijo, kjer se je posebno zanimal za umetno petje. Pozneje je poučeval kontrapunktiko pri Dehnui v Berolinu, ki ga je rad opozarjal na krasote ruske narodne glasbe, katera je postala od tega časa najljubši predmet nadarjenemu umetniku. Vrnivši se v Petrograd je obračal vso svojo pozornost na rusko narodno in cerkveno petje. S svojo veliko opero „Življenje za carja“, ki se je pela prvič leta 1836. v Petrogradu, postavil je Glinka temelj ruski narodni operi. Tej je sledila leta 1842. opera „Ruslan in Ljudmila“, ki ni imela manjšega uspeha. Poleg teh dveh največjih del je znamenita še njegova

orkestralna skladba „Kamarinskaja“, dalje njegovi ruski plesi, romance, pesmi itd. Na Berolinu vezali so genialnega umetnika skozi vse življenje mladostni spomini in prijateljske vezi, in tam je ugrabilo leta 1857. velikega skladatelja, ki je rad mnogo potoval, nenadna smrt. Hvaležni narod mu je postavil spomenika v Smolensku in v Petrogradu.

Kakor omenjeno, je Glinka mojster ruske narodne glasbe. Narodni zbor v domači cerkvi in malih vaških orkesterjih sta prvi vir bogate njegove poezije. V njegovih delih opazujemo povsodi vpliv rusko-slavjansko-pravoslavnega petja, in obe njegovi veliki operi nam dajeta lepe primere globokega poznavanja narodnega duha. Opera „Ruslan in Ljudmila“ pa nam kaže poleg tega še, da je bil njen stvaritelj tudi fin spoznavatelj orientalske glasbe sploh. Krasno to delo spada med najboljše narodne opere v pravem zmislu besede, ki jih sploh imamo. V malokateri drugi operi je duh kompozicije pri vsej originalnosti melodije, harmonije in ritma tako istinito nacionalen kakor v „Ruslanu in Ljudmili“.

Glinka imenuje „Ruslana in Ljudmilo“ „čarobno opero“ in poudarja,

da ji je snov prirejena po Puškinovem istoimenskem delu, dasi se operni tekst v bistvu in obliku razlikuje od Puškinovega in se kot tak mora pripisovati Glinki. „Čarobna“ se imenuje opera, ker je jedro njene snovi boj med dobrimi in zlimi silami, ki vladajo svet in ki nastopajo v operi posebno vplivali na javno zavest ter pospešili razvoj, ki bi prej ali slej itak ne bil mogel izostati. Volilni odsek se je izrekel z vlogo vred za splošno in enako volilno pravico in proti pluralnemu sistemu. — V poročilu se nadalje govori o celi razpravi volil-

dalje Farlaf, vitez varjaški, smešen bojazljivec, ki bi si pa tudi rad osvojil lepo nevesto, in drugi. Ruslana podpira dobrin Fin s čarovnimi sredstvi, Farlafa pa čarownica Najina, katero je bil Fin v svojem življenju trikrat snubil. Prvič ga je bila zavrnila, ker ni bil junak. Šel je torej iskat slave in se povrnil kot zmagovalec. Toda tudi to drugo snubitev je Najina odbrila. Zato je Fin sklenil priučiti se čarodejstvom in si z njimi priboriti ljubezen lepe čarownice. Posrečilo se mu je to pač, toda Najina je bila med tem postala stara babura, pred katero je Fin zbežal. Od takrat sta si Fin in Najina smrtna sovražnika. Zato zla čarownica tudi sedaj podpira Farlafa, Ruslanovega tekmeča. Toda Fin je močnejši. Z njegovo pomočjo najde Ruslan pod velikansko glavo na zaščitenem bojnem polju meč, ki mu prispomore do gotove zmage. Vendar je pot do Ljudmili še dolga. Najina napenja vse sile, da pogubi Ruslana. V njenem gradu zopoljujejo Ratmira in njega najkrasnejše device, in pozabil bi na Ljudmilo, da ga Fin ne podpira. Po dolgem in nevarnem potovanju dosegne na Črnomorov grad ter pozove čarownika-pričekavca na dvojbo. Črnomor pada v boju, a predno

je bil zapustil svoj grad, dal je bil Ljudmilo začarati v neprebudo spajne. Ko prihiti zmagovalni Ruslan k njej, jo najde speč. Vendar ne obupa. Prenesti jo da v Kijev, kjer hoče sklicati čarodeje in vedeče, da mu probude ljubljeno nevesto. Kolika je njegova radost, ko čarodejni prstan dobrega Fina devico zopet obudi v življenju. Belbog je premagal Črnoboga!

V glasbenem oziru so morebiti najinteresantnejši del operе krasni zbori, pisani ponajveč v ruskem narodnem slogu. Lepa je kavatina Ljudmiline v prvem dejanju: „Tužna sem, o mili oči moj“; zelo zanimiv je kanon: „Kako preudeženo trenotje“ (bariton, alt, prvi bas, drugi bas), ki predstavlja počasni povratek zavedanja med začaranimi svatimi po ugrabivosti Ljudmili in ki preide v živahn slenpi zbor prvega dejanja: „Zvesti meč kot talisman ob strani“. Drugo dejanje otvarja Fin z balado: „Pozdravljeni budi mi moj sin“, v kateri pripoveduje o svojem nesrečnem ljubavnem razmerju z Najino. V duetu z Ruslonom, ki sledi baladi, vdahne Fin junaku pogum in up v bodočnost. Med najlepše točke opere spada Ruslanova aria: „O polje, polje, kdo te posejal je z mrtvaškimi glavami?“ Duet Najine

ponoči pred šolo ter poslopje skoraj popolnoma razdiali.

Važne justične reforme na Francoskem

Pariz 1. novembra. Novo ministrstvo, ki ga imenujejo tudi ministrstvo časnikarjev, je takoj v začetku pričelo z važnimi reformami. Justični minister je predložil ministrskemu svetu zakonski načrt za odpravo smrtnih kazni. Načrt je ministrski svet odobril ter se predloži že prihodnji teden zbornici. Vojni minister Picquart je predložil zakonski načrt o odpravi vojnega sodišča, ki se nadomestiti s disciplinarnim kazenskim postopanjem. Navadne zločine in prestopek kaznujejo tudi na vojaških osebah civilna sodišča. Preiskavo vodi razen enega častnika tudi civilni sodnik. Tudi vojaško prizivno sodišče se odpravi ter se sodbe prve inštance v slučaju priziva kasacijskemu dvoru.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. novembra.

— Šusteršičeva „Slovanska zveza“ proti slov. ljudski šoli v Trstu. Kakor znano se bliža delovanje državnega zabora svojemu koncu. Z ozirom na kratko legislatorno dobo je vložil v zbornici poslanec dr. Tavčar s svojimi tovarisi nujni predlog radi ustanovitve slovenske šole v Trstu. S tem je hotel vladu prisiliti, da vendar že enkrat Slovenscem malo drobitinico pravice nakaže, ki jim gre po osnovnih in šolskih zakonih. Ker so pa 3 Čehi manjkali do dvajsetorice, ki je za nujne predioge potrebna, stavljal je predsednik vprašanje radi podpore tega nujnega predloga. Pri tej prilikah obsedeli so vsi častiti gospodje lepega Šusteršičevega kluba in med njimi tudi Biankini, Korošec, Robič, Spinčič, Gregorčič in drugi rodoljubni Slovani Šusteršičeve barve. Žalostna majka! Taki so zastopniki interesov izvenkranjskih Slovencev. Ali se je čuditi, če vlada nas ne upošteva in se Šusteršičevega kluba tako kakor laškega „bravo“ proti dobremu plačilu poslužuje. Slovenski narod, obrni se s studom od takih zastopnikov, poženi jih s pasjim bičem v beg!

— Resnična beseda. „Edinost“ piše: Mladočeska politika je sploh začela ubirati jako čudne poti, odkar je v rokah znanega dr. Kramača, ki je manifestiral svoje čudne pojme o bratstvu in slovanski solidnosti že s tem, da je preko glav Slovencev barantal povodom volilne reforme z Italijani za — slovensko kožo. Ali mi pričakujemo z zaupanjem sodbe naroda češkega, ki sam bije neizprosen boj za edino pravično, liberalno in demokratično načelo: narodu dajte uradnikov, ki ga bodo umeli in čutili ž njim — in ki v tem gigantskem boju podaja ganičnih izgledov vztrajnosti, požrtvovnosti in abnegacije. Pričakujemo od čuta pravičnosti naroda češkega, da ne bo odobraval, ako njegovi

in Farlafa in temu slediči Farlafom vivissimo sta izvrstno pogojena in kažeta genialnost Glinkovo tudi v komični stroki. Trejte dejanje se otvarja z lepim perzijskim zborom: „Polje pokriva se s temo“, kateremu sledi romanca Gorislavina: „Kako so sladki ti glasovi“. Arija Ratmistrova: „Prišel je za vročino dneva mrak“, je lepa in originalna kontra-alotska točka. Četrto dejanje otvarja Ljudmila z arijo: „Daleč od dragega, ujetja“ s spremljevanjem zborna cvetic. Peto dejanje, katero izpoljuje ensemble, se zaključuje z veličastnim sklepnim zborom: „Slava bogovom na vek!“

Opera se je pela, kakor omenjeno, v Rusiji prvič dne 27. novembra 1842. st. st. v petrograjskem velikem gledališču, leta 1867. pa v Pragi z lepim uspehom. Z ozirom na glasovno obsežnost, na bogato instrumentacijo, na težavne scenične efekte, plesje itd. stavi delo na soliste, zbor, orkester in vse drugo sodelujoče osebje izredno visoke zahteve in se vsled tega more predstavljati v primerni popolnosti le na navečnih odrih.

lastni sinovi — pa bili tudi ministri — prakticirajo sploh kje drugod prav isto, kar on sam na lastni koži občuti kakor krvavo krvico. A z ozirom na naše krvno sorodstvo s Čehi, na kongruenco naših narodnih interesov, in na okolnost, da imamo nasproti istega sovražnika in da nam grozi ista nevarnost, se nadejamo s tem večim zaupanjem, da češka javnost ne podeli sankcije češki politiki, ki hoče ravno nam, krvnim bratom, sekati rane, kakoršne nam je doslej sekala le bornirana, zagrizena, v germanizatoričnih tradicijah vzrasla birokracija. Ne, tisti narod češki, ki je moral pretreti toliko ponizevanja ravno od te birokracije, ne more odobravati, da bi njegovi ministri nadaljevali germanizatorično delo na škodo slovenskih plemen v Avstriji!!

— V novo stranko na Štajerskem se prav pridno zaletava marioborski „Slovenski Gospodar“. Ljube, blažene slove je na Štajerskem konec in bridek solze toči ta list v zadnji številki zaradi tega. Koliko je bila ta sloga vredna, pripozna s tem, da pove, da so za njo Slovenci izgubili okrajne zastope Brežice, Gornja Radgona, Ptuj, Slovensko Bistrico ter razne občine ter vzklika patetično: „Požrtvovano tiho delo premaga vse težkoče in pripomore k lepim uspehom!“ Preteklost je poučila štajerske rodoljube, koliko pripomore tiho delo k lepim uspehom, zato so pa osnovali lastno stranko, ki noče in ne more biti slepo pokorna tistim, ki so navajeni tihega dela. Da se gotovi ljudej nove stranke tako boje, je znamenje in dokaz, da so prepričani, da z njo izgube na svojih pristaših, ki so doslej stali na njihovi strani le zato, ker se drugam niso mogli priklopiti.

— Najnovejše skrbi v celovškem mestnem zastopu. V zadnji seji celovškega obč. sveta je predlagal obč. svetnik Lerch, ki je tudi načelnik društva za povzdigo tujškega prometa, da se zviša sekcijski „Deutsch. u. öst. Alpenverein“ podpora za turistovske kočo na Mačenski planini pod Stolom. Da bi menda njegov predlog bolj „držal“, je udaril na nacionalno struno in utemeljeval svoj famozni predlog tako-le: Iz slovenskih listov je razvideti, da je, odkar je otvorenova nova železnica, z narodnostnim mirom v Rožu pri kraju. Slovenski planinci se gibljejo, napravljajo slovenske kažipote, nemške pa — lomijo. Kranjci bodo pridrli in nam bodo pred mestnimi vrati „naš“ (!) ozemlje iztrzali („abringen“). Od slovenske strani se dela na to, da se Nemcem življenje v Rožu kolikor možno zagneni, in prišlo bo do tega, da si ubogi Celovčani ne bodo več upali v Rož in da bodo — tepeni ter ometani. Zato pa je zvišanje podpore nujno potrebno! Ubogi mestni oče Lerch, ki si s svojim predlogom končno pogorel, ker so finance celovškega mesta brezupne! Ubogi koroški Nemci in nemškutarčki, „Vaš“ Rož je — fu! Ako bi Lerch ne bil tako neumno govoril o „nemškem“ Rožu, ki ga bodo Kranjci po njegovem mnemu menda kar priklopili kranjski deželi ter si ga osvojili, in ako bi ne vedeli vsi, da se Nemcem in nemškutarjem med vlijudnimi koroškimi Slovenci vse predobro godi, in da jih zadnji vse premalo „pretepajo“, kar bi za svoje nesramnosti dostikrat zasluzili v polni meri, — bi temu možakarju, ki je zamolčal, da so Nemci v Rožu kvarili slov. napis, marsikako povedali. To mu pa danes in vsem koroškim nemškutarjem povemo na ves glas: „Naš“ slovenski Rož se v zadnji dobi res probuja, koroški Slovenec vstaja in — Nemcev je strah! Da, prišlo bo do tega, da koroški Slovenec ne bo naprej molče poziral nemškutarških nesramnosti in zaničevanj. Oče Lerch, prav imate, tepeni boste odslej v Rožu in tudi drugod, — ako se ne boste dostojo vedli med dostojni Slovenci ter zaničevali in sramotili slovenski jezik. Tudi Kranjci bodo hodili pogosto med rodne svoje brate in ne bodo vlagali radi tega pismenih prošenj na — obč. svet celovški ... Pa tudi Kranjci ne

bodo vtikal nesramnosti kakšega nemškutarčka v žep in mu dali čutiti pristne kranjske pesti. Tako bo in nič drugače. Nemci dobro uvidevajo, da so zanje zdaj največja nevarnost — Kranjci, ki bodo hodili budit svoje brate iz narodnega spanja. Zato pa opetovanjo kličemo: Kranjci, na Koštroško na narodno delo! — bl —

— Imenovanje. Deželni odbor je imenoval volonterja g. dr. Gabrijela Hočevarja za sekundarija v dež. bolnici.

— Profesorška vest. Na marioborsko gimnazijo pride za suplenta g. dr. Šarabon

— Celjske šolske vesti. V šolskem letu 1906/07. je nastavljen na samostojnih slovensko-nemških gimnazijih razredih kot suplent g. dr. Molé. Suplent g. H. Vodnik je ostavil ta zavod ter je šel na Dunaj v nadaljevanje svojih študij. Kakor javi „Demovina“, bode z novembrom t. l. „Slov. godbeno društvo“ v Celju otvorilo goslarško šolo. Vodja tiste bode g. K. Kveder, učitelj v Št. Jurju ob južni železnici. — Rilarski kurz za ljudske učitelje se je pričel v nedeljo, dne 21. oktobra t. l. Zanimanje za ta kurz ni kaj posebno živahnovo.

— Repertoire slovenskega gledališča. Iz gledališke pisarne: Jutri, v soboto se vprizori prvič velika čarobna opera v 5. dejanskih (7 slikah) „Ruslan in Ljudmila“ najpopularnejšega ruskega komponista M. Iv. Glinke; besedilo je zajeto iz Puškinovega romantičnega epa, ki opeva v simbolični obliki boj ruskega naroda (Ruslana) za osvoboditev in rešitev ruske zemlje (Ljudmile) iz olasti sovražnikov. Opera je pristno ruskega značaja in imejo zlasti zbor ter uloga Ruslana (g. Ourednik) docela značaj ruskih narodnih pesni. Delo je ne scenično, nego tudi v glasbenem oziru izredno težavno. Opera se je začela pripravljati že septembra, a se je zaradi težkoči z inscenacijo ter zaradi težkih zborov odložila doslej. Preskrbele so se med tem tudi pravilne dekoracije, ki jih je naslikal g. gledališki mojster L. Waldstein, ter lepi ruski kostumi, ki sta jih napravila g. Waldsteinova in g. garderobar Švarc po figurinal carske operе v Moskvi. Opera se bo izvajala po prireditvi Narodnega divadla v Pragi, ki je slovenskemu gledališču z bratsko ljubeznivostjo posodoval ves orkestralni materijal. To veliko delo je prav skrbno pripravljeno; vršilo se je poleg dopoldnevnih in večernih skušenj v „Narodnem domu“ še troje orkestralnih skušenj z ensembalom na odru ter petero aranžirnih skušenj s solisti ali z zborom; zadnja skušnja se vrši nočjo v mali dvorani „Narodnega doma“. Sodelujejo vse solistiche in solisti, zbor in vsi komparzi.

— Slovensko gledališče. Na praznik Vseh svetih repriza Raupach v žalobje v 5. dejanskih „Mlinar in njegova hči.“ Z Raupachom je že izdvana obračuna pošteno misleči gledališki svet in strmolagivlja tega plitvega, trivalnega, hladno računajočega teatralika s prestola, na katerem se je šopril pred dobrim pol stoletjem, izrabljajoč nizke instinkte publike. Vsi njegovi fabrikati so že izdavnina v gospodu zaspali, le njegov Mlinar še prekašjuje in strasi po odrigh, katerim ni samo do tega, da goje resno umetnost, ampak jim je tudi mnogo do tega, da si napolnijo svojo sicer nebogato blagajno. Tudi slovensko gledališče polni njegov Mlinar že pol stoletja in ni je drame, ki bi imela za najširše sloje večjo pričačnost, budi vsele komike, ki jo vzbujajo tragične Raupachove figure, budi da nekateremu resnično prija „žaloigr“ in mu izvablja solze ganotja. Hotelo se mi je, da dokažem, da bi s stališča resnega, vzgajajočega zavoda bilo edino pravo in pošteno, da se Mlinar tudi s slov. odra posloviti za večno, kar ga odpravljajo druži. Dokazati sem hotel, da je kruta nekonsekventnost v vzgajanju gledališkega občinstva, aks mu mi, ki vedno poudarjam, da se borimo za pravstvo, podajamo igro, v kateri se šopril priskutno in prisiljeno poboznjašči v kateri se gnuša laska praznoverju, v kateri gre ta gnuša celo tako daleč, da to praznoverje končno celo zmaga, hotel sem dokazati, da more tako „vzgojevalno“ postopanje na en mah podreti vse, kar se je zidalo vse leto, in zahtevati z resnega gledališkega stališča, da se vrhu vse pogubnosti svoje tendence brezpoetični in brezsmiseln „Mlinar“ izbocene in se na ta večer vprizori po svoji dramski in estetički vrednosti primernejše delo, n. pr. Hauptmannova „Hanica“, — pa to svojo pošteno namero opustim, ker bi bilo pri naših gledaliških razmerah itak vse

zaman. — Vprizoril se je „Mlinar“ prav izbornoz. V tem oziru gospodu režišerju vse priznanje. Kot napredek moram posebno pohvalno omeniti, da se je tudi na zunaj pazilo nato, da se dejem kmettske atmosfere ne ruši z neprikladnostjo scenerije, kostumov in govorce. Izimši mučno pavzo, ki jo je začetkom menda 5. slike zavril prepozna nastop Konradov, se je dejanje završilo prav zelo povoljno. G. Verovšek je ustvaril kot Mlinar izborni konsekventno izveden karakter. Za umetniški zvršeno sceno, ko se skupuh poslavljajo od svojih denarev, je žel še posebni velezlaženi aplavz. G. Danilova igra Konrada menda že tridesetič prav zelo povoljno. Istotako gre pohvaliti gdž. Noskovo kot Mario. G. Danilova, sicer izborna kot klepetava stara teta, se je mestoma dala zapeljati v karikiranje, v katerem jo je g. Boleska še presegel. Mestoma; sicer pa je bil njegov muhasti grobar prav izborn. Samo samemu sebi smejeti bi se ne smeli. Ostali (gd. Bergantova, Dragutinovička, gg. Dragutinovič, Nušič) so bila na svojem mestu, dasi bi se jim, izimši g. Dragutinoviča, z višjega stališča dalo marsikaj oporekat. Gledališče je bilo razprolano, občinstvo z aplavzom radodarovalo. Fr. K.

— Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 176. vodstvena seja se je vršila v sredo, dne 17. oktobra 1906. v družbenih prostorih „Narodnega doma“. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Karel vitez Bleiweis-Trstenški, Fran Črnagoj, Aleksander Hudovernik (blagajnik), Luka Švetec (namestni prvomestnik), Anton Svetek, dr. Ivan Švetina (tajnik), Ivan Šubic in Ivan Vrhovnik. Izmed nadzorništva je bil navzoč dr. Vladimir Ravničar. Svojo odstotnost sta opravila vodstveni član dr. Pavel Turner in vodstveni svetovalec Ivan Murnik. — Po običajnem pozdravu je čestital prvomestnik — otvoril sejo ob 3. uri pop. — namestnemu prvomestniku Luki Švetetu na njega jutrišnjem 81. imendanu ter prijavil, da je postal slavljenec povodom svoje osemdesetletnice dvakratni zastopnik dveh novih pokroviteljin. Združena odbora Šentpetrske ženske in moške podružnice ter združena odbora obč. ljubljanskih srednjemestnih ženskih podružnic sta darovala namreč po eno pokroviteljino, ki se vpiseta na ime nam prvomestnika. — V svrhu hitrejšega reševanja družbenih zadev se je sklenilo ustanoviti dva odsek, in sicer šolski in gospodarski odsek. V šolski odsek so bili izvoljeni: Ivan Šubic (načelnik), dr. Karel vitez Bleiweis-Trstenški, Fran Črnagoj, dr. Ivan Švetina in Ivan Vrhovnik; v gospodarski odsek so pa bili izvoljeni: Aleksander Hudovernik (načelnik), dr. Karel vitez Bleiweis-Trstenški, Fran Črnagoj, Anton Švetek in Ivan Vrhovnik. Ko se je rešilo mnogo družbenih zadev, je zaključil prvomestnik ob 6. uri sejo.

— Slikar Peter Žmitek je razstavil v oknu knjigotržca, g. Schwesternerja, štiri svoje najnovejše slike, veliko pokrajinsko in tri portrete, ki kažejo znaten in lep napredok slikarjev. Povdariti je najprej, da so slike izvršene v strogo modernem slogu, impresionistični tehniki, ki je značilna v svojih svetlobnih in barvnih efekti, ter deluje s svojim krepkim, naturalističnim koloritem (krajina) groteskno na gledalce, ki opazuje slike od blizu. Sploh je tako smelo izlagati slike v izložbenih oknih, ker vendarjo čisto neposredno opazovalec na oko, in se mnogi zgraža nad drzno tehniko in silnim barvovnim efektom, medtem ko se od daleč zlijede barve v prijetno harmonijo in naravno sliko. — Krajinsko sliko, ki predstavlja dom prvega slovenskega čebeljarja, Janše, je izdelal g. Žmitek mnogo naučil od mojstrov tehnik in lepo napredoval. Glavni del, hiša in ulnjak, sta predstavljena v polni solnčni luči. Svetloba se razliva v plamtečih žarkih po krajini in tvori interesante efekte, ki so razgrnjene po hiši in ulnjaku. Isto tako so zračne nianse, kjer prehaja luč v višnje temnejše sence, dobro pogojene. Kompozicija je lepa, edino ozadje kvare zelo celotni vtis, ker je slikano površno kot kulisa; tudi vrt pred hišo je nekako prazen in suh v barvah. Med hišo in gorami odzadaj ni pravega prehoda, ni zraka, ter je zračna perspektiva slabo izražena. — Izmed portretov je ženski doprsni portret najboljši, ker je dobro risan in obraz karakterističen. Slikan je slabš, ker so barve nekakmuhoparne. Moški portret, ki predstavlja g. Mejača, je izborni pogojen. Inkarnat je izražen v težkem, nekako opekaštem tonu in je ozadje slikano z istimi barvami kot obliče. V tehniki ni živahnih potez, zato je v portretu premožno življenja. Portretna študija cele ženske postave je slabša od drugih

dveh portretov. Na sliki ni pravila proporcij. Na vsak način pa je Žmitek pokazal da je umetnik, ki lepo napreduje.

— Na pokopalishču pri Sv. Kristofu je bilo včeraj popoldne takoma občinstva, kakor že kmalu ne in še tisti, ki so prišli obiskat gomile svojih rajncih, so vsled dežja kmalu zapustili pokopalishče. Sveče so bile na malokaterem grobu in tudi te so naglo pogasule. Ozaljšane so bile deloma le rakve, kjer so gorele svečitke. Ker je prehudo deževalo, je pescivo društvo „Slavec“ pelo žalostinke v cerkvi in ne na prostem, kakor običajno. One, ki so šli prezgodaj k Sv. Križu, je na ljubljanskem polju ujela ploha, ki jih je do krož premočila. Vsled slabega vremena so imeli včeraj nekateri občini občutno škodo.

— **Tuj red.** Cesar je dovolil kontrolevjo mestne hranilnice ljubljanske g. Antonu Trstenjaku, da sme nositi red sv. Save III. razreda, ki mu ga je podelil srbski kralj Peter.

— **Pred upravnim sodiščem** bo 16. t. m. ustna razprava o pritožbi dr. Josipa Sajoviča in tovarišev v Ljubljani proti finančni direkciji v Ljubljani zaradi rentnega davka.

— **Vinska razstava v Ljubljani** bo neprakliceno 17., 18. in 19. novembra t. l. v veliki dvorani „Mestnega doma“. Ker je za to razstavo sedaj splošno zanimanje v vseh krogih, javimo, da je razstava pač namenjena v pr

der se seli upokojeni gimnazijski ravnatelj, g. dr. Detela v Ljubljano; voz bi moral priti čez ozko Slančevico ulico na glavno cesto. Ko je Dremelj prišel z vozom v to ulico, ga je široki masivni voz tako nesrečno pritisnil ob zid hiše, da je Dremelj zadobil težke notranje poškodbe, vsled katerih je umrl v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji, kamor so ga takoj po storjeni nesreči pripeljali. Dremelj je bil 57 let star ter zapušča ženo in več otrok.

Ogenj so preprečili delavci pri posestniku Florjanu Gorku v Družinski vasi pri Novem mestu. Gorčet je začel hlev, ki bi bil drugače pogorel do tal. Škode je le okrog 100 K. Hlev je pred 4 leti pogorel docela.

Iz Celja, dne 30. oktobra. — Tukajšnjega gostilne „Stadt Graz“ na graski cesti se je prodala. Kupila jo je baje ljubljanska pivovarna bratov Kosler. Ta tvrdka ima namreč pri „Stadt Graz“ že dalj časa skladisce za svoje pivo.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj ima svoje redno zborovanje v nedeljo dne 11. novembra t. l. v Celju. Lokal zborovanju: okoliška šola v Novi ulici štev. 9.

Predrnost železniškega uradnika. Iz Ljutomerja je bil poslan po železnicu v Maribor kovčeg, na katerem je bil pa slovenski naslov prejemnika. Neki železniški uradnik je bil pa zaradi slovenskega napisa tako ves iz sebe, da je napisal poleg imena naslovnikovega besedo Windischer. Vodstvu južne železnice je le čestitati, da ima tako vzhedne, nepristranske uradnike!

Zeno je ubil Janez Arnuš v Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah. Bral je rad „Stajerca“.

Macje blato v kruhu. Priporočljivo pekarno ima pek Mulletz v Studenčih pri Mariboru. Ivana Majhnič ga je obodožila, da je v men hlev, ki mu ga je dala peč, zapekel mačje blato. Pek se je čutil sijo razdaljenega zaradi tega in tel. Razprava je pa pokazala, da ženska ni prav nič pretiravala, ampak da voda v Mulletzevi pekarni precej nesnake in da so tam posebno mačke ljube domače živali, ki se, kadar se jim ravno poljubi, komodno sprehaajo čez testo, ki vzhaja. Tudi so mačke jedle nekoč testo, nekdaj so pa mali pujski pojedli kar vse testo, kar ga je bilo narejenega, in Mulletzemu sinu kot pekovskemu pomembniku ni preostalo drugega, kot da je pujske spodil iz pekarne in nanovo zamesil. Da je bila po takih izpovedih prič Majhnič oproščena, ni nič čudnega, ker je vodja mariborskega preskuševališča, ravnatelj Schmid, izjavil, da je corpus delicti, hlev, bil res od mačjega blata onesnažen in da je moral takoj po peki prav čedno dišati!

Poročil se je gosp. Pavel Glaser, c. kr. računski asistent pri poštnem ravnateljstvu v Gradcu, z gdž Marijanico Bogatajevo z Bledu. Čestitamo!

Akademično tehnično društvo „Triglav“ v Gradcu. Drugi redni občni zbor akad. teh. društva „Triglav“ v Gradcu se vrši dne 3. listopada 1906 ob 7½ ur izvēčer v prostorih hotela Schimmel (Reitschulgas) s sledenjem sporedom. 1. sitanje zapisnika; 2. poročilo odborov; 3. glavno poročilo tajnika, blagajnika, knjižničarja in gospodarja; 4. poročilo klubov in revizorjev; 5. volitve; 6. slučajnosti.

Kako nas psujejo nemški listi. „Kärntner Wochenblatt“ piše, da so Slovenci ločovi in obcestni roparji, ki so zreli za vislice.

Smrt pijanceva. Posestnik Jernej Lebič od Sv. Martina pri Rožeku na Koroškem je v Celju spil dva litra vina in nekaj piva, nakar je šel spat v hlev. Ko so ga šli kinali potem buditi, je bil že mrtev. Zadel ga je mrtvoud vsled preobilo zavžite pijače.

Jan Kubelik bo koncertoval t. m. v Trstu, 8. pa v Gorici.

Voz gramoza je padel na 44letnega kmeta Jožefa Grušinova v Trstu in ga tako poškodoval, da je v par urah umrl.

Zaradi nevarnega pretenja je bil v Trstu aretovan 26letni razkladalec premoga Franc Dolenc iz Postojne. Dolenc je grozil lahkoživki Mariji Sebak, da jo umori in ji hotel tudi poriniti nož v hrbot.

Smrt na delu. Ko so v Trstu uakladieli neki parnik, zgrabilo je močna vrv enega izmed nakladalcev, ga dvignula par metrov visoko, nakar je nesrečnik padel na tla, kjer je obzel matvej.

Tatinska predrnost. 66letnemu kmetu Dominiku Berniču je v Trstu neznan kolesar, ki je pridirjal do njega, potegnil iz žepa denarnico z 200 K ter se nato takoj odpeljal naprej. Berniča je tatina tako osupnila, da je poklical redarja, ko tatu že ni bilo nikjer videti.

Nenavni prisiljenec. 22letni Jožef Korošec iz Planine v Istri in 18letni Jožef Nemec iz Vesterisce pri Mariboru sta zaprta kot prisiljenca v mariborski prisilni delavni. 31. avgusta sta pa izvršila med seboj udodelstvo nenavrnosti po § 129 v kaz. Korošec je bil obsojen na eno leto, Nemec pa na 4 mesece ječe.

Slovensko akademično društvo „Adrija“ v Pragi ima dne 3. listopada t. l. slavnostni izredni občni zbor v restavraciji „U Pokorných“ (Ječna ulice) ob osmih zvečer, na katerem se sklene bratstvo s slov. akad. društvom „Slovenija“ na Dunaju in slov. akad. društvom „Tabor“ v Gradcu.

Dve kravi sta bili ukrazeni posestniku Jožefu Boršiču iz Brezneške gorje na Hrvatskem, ko ju je gnal na sejem v Maribor in ju je v Slinici pustil pred gostilno, v katero je šel pit. Obe kravi sta bili breji.

Vihar v hotelu „Union“ Sinoči je bil v hotelu „Union“ velik vihar. Povod je bilo popevanje nemških pesmi. Značilno je, da so se klerikali silno zavzemali za to, da imajo Nemci pravico v Unionu preverati neške pesmi. „Nam je za kseft“ je upil katoliškonaroden mož, ki je srečen posestnik ene same delnice „pri nas lahko vsak poje, kakor hoče.“ Nemško nacionalni hlapac hotela Union je s pestimi posegel v boj. Tista družba, ki je v hotelu s takovnemo branila nemške pesmi, je kmalu na to na frančiškanskem mostu nekega mirnega nemškega ulanskega prostovoljca dražila in izvivala, da bi s tem pokazalo svoje slov. narodnjava.

Zelnate glave so šli kras. K tozadevni naši notici z dne 25. oktobra nas prosi Franc Arhar, posestnik in ključavnica v Dravljah, da on s tatom istega imena ni identičen ni v sorodu. Tatinski Fr. Arhar in sodruži so bili gostači v Dravljah.

Goverilec s trebuhom g. René Carode je priredil v sredo izvēčer v hotelu „Lloyd“ predstavo, s katero so bili vsi navzoči docela zadovoljni. Gospod Carode je posnel glasove pticev in živali z dovršeno popolnostjo, najbolje je pa ugajalo predstavljanje s figurami narejenimi iz papirja in baga, ki so govorile in pele kot pravi živi ljudje. Ker je to predstavljanje polno komičnih in humorističnih prizorov, se je nadejati, da bodo prihodui Carodejevi večeri, katerih bo še par v Ljubljani, obiskani prav dobro in da se bodo obiskovalci tako srčno zabavali, kot so oni pri zadnji predstavi.

Bosonoga plesalka. Znana ameriška plesalka Maud Gwendolen Allan priredi v nedeljo predstavo v hotelu „Union“. Ta plesalka je nevorna konkurentinja Izidore Duncan ki je novo plesno umetnost upeljala v Evropi.

Preselil se je g. Franc Dolenc, zastopnik „Red Star Line“ (Rdeča zvezda), parobrodne družbe v Antverpnu, v Kolodvorskem ulicih št. 26, to je hiša od Južnega kolodvora na levo, pred znano gostilno „pri Starem Tištarju“.

Strelski klub pri „Novem svetu“ (gostilna g. Mraka), kateri je imel pretečeno leto streljanje ob tornik, vabi vse svojo člane jutri, v soboto, ob polutevethi na sestanek.

Nezavestna se je zgrudila danes ob 6. uri zjutraj v Turkovi trgovini v Prešernovih ulicah štev. 22 prodajalka gdč. Ana Koblarjeva, ko je prišla odpirat prodajalnico. Ko je to čul sluga „Mestne hranilnice“, g. Slavko Gärtner, je onesvesčeni takoj prihitel na pomoč, jo začel tresti in polivati z vodo toliko časa, da jo je zopet spravil k zavesti. Vzrok onesvesčenja, ker je bila preje počila plinova cev in se je v prodajalnico nabralo toliko plina, da je navedenko omamilo. Cev je najbrže počila proti jutru, kajti ko bi se bilo to zgodilo ponoči, bi bili v stanovanju v I. nadstropju, ki se gre vanj iz trgovine, gotovo vsi zadušeni.

Aretovan je bil predvčerajšnjim 16letni puščarski vajenec Fran Sieber iz Gradiške, ker je ukradel svoju mojstru hlače in jih skril v sobi v peč. Ker se je pa izvedelo, da je Sieber tudi pri svojem prejšnjem mojstru Petronejeru v Inomostu pokazal svojo umetnost in mu ukradel več orodja, samokresov in flobert puško, so ga dali pod ključ in izročili potem dezelnemu sodišču.

Nesreča. Ko je v torek skladal 67letni posestnik Karel Lemut v Rakitni pri Postojni tramove, so se ti podsuli na Lemuta in mu zlomili pod kolenom levo nogo. Lemuta, ki si je pri taki priložnosti levo nogo zlomil sedaj že drugič, so pripeljali v dezelno bolnišnico.

Tatvina. Trgovki ge. Ivan Tomijevi je bil 30. m. m. iz stanovanja na Sv. Petru cesti št. 30 ukraden 36 K vreden prstan. Storile je neznan.

Ameriko jo je hotel popisati, ne da bi še ugodil vojaški dolžnosti, Stefan Ogulin iz Cerovca, okraj

Novo mesto, a ga je še pravočasno prijet na južnem kolodvoru službeno nadzadnik Kržan in odpeljal v zapor.

Povezil je včeraj dopoldne na Dunajski cesti hlapac Fran Goštinčar 60letno dñinarico Nežo Martinškovo in ji zlomil desno roko ter ji izbil prednje zobe, vsled česar so jo morali prepeljati v deželno bolnišnico. Ker je Gostinčar v pjanostu naglo in neprevidno vozil in se vrhu tega še proti informaciju se policijskemu stražniku zelo rabljatno vedel, je bil aretovan.

Klep je bila na poti včeraj popoldne v tivoljskem parku nekemu pasarskemu vajencu, vsled česar se je spravil prednje zobe, vsled česar so se sklene bratstvo s slov. akad.

Dvokolnico je ukradel nekdo pretečeni teden v Sol. drevoredu brajnevcu Jerneju Čermelu. Vredna je 20 kron.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 16 Slovencev in 7 Hrvatov. V Hebi je šlo 40, v Inomost 25, v Beljak 19, v Linc pa 17 Hrvatov. Na Dunaj se je odpeljalo 25 Kočevarjev. — Predvčerajšnjim je šlo 19 Amerikov in 20 Slovencev in 4 Hrvati. 19 Hrvatov je prišlo iz Heba.

Izgubljene in najdenje reči.

Neka dama je izgubila zlato brožo z rdečim rubinom, okrog katerega so bili vdelani brillanti, vredno 100 K. — Delavka Antonija Setinova je izgubila črno usnjato denarnico, v kateri je imela okrog 43 K denarja. — Zidar Ladislav Lasič je izgubil srebrno remontoar-uro, vredno 12 K. — Najdena bila je na pokopališču pri Sv. Križu otroška boja. Lastnik jo dobil nazaj pri monterju g. Jakobu Jerebu v Cigaletovih ulicah št. 3. — Služkinja Marija Prekova je našla zlat prstan in ga oddala na magistratu.

Najdenega je na Tržaški cesti blizu mitnice nekaj denarja. Dobil se priportirji tobačne tovarne.

Ljubljanska društvena godba priredi jutri zvečer koncert v hotelu „Južni kolodvor“ (Seidl), Kolodvorske ulice. Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Posredovalnica za službe gostilničarjev, kavarjarjev itd. je v mesecu oktobru posredovala v 50. slučajih. Službe so dobili vsi, ki so iskali v gostilniško in kavarško stroko spadajoče delo. Potrebuje se še več kuhinjskih dekel, kuvaric, sobaric, natkaric, natakarjev, hlapcev itd. Za posredovanje so posreduje brezplačno, oni z dežele naj priložno znamko za odgovor. Posredovalnica za službe je v Gračišču št. 7 v pritličju.

Jugoslovanske vesti. —

Slovenski Jug o Slovencih. Belgradski tedenik „Slovenski Jug“ piše: „Izmed štirih jugoslovanskih plemen so nedvomno Slovenci najbolj prožeti z jugoslovansko idejo. Vse njihove politične stranke, vse društveni krogovi in korporacije so goreči pristaši jugoslovanske solidarnosti. Ako se uvažuje politični in zemljepisni položaj Slovencev (na eni strani Italijani, na drugi strani Nemci), se lahko razume, zakaj so Slovenci tako dobri Jugoslovani. Trdno in zadostno preprčani, da je edino v jugoslovanski solidarnosti njihova bodočnost, so Slovenci najiskrenje sprejeli v se jugoslovansko misel. V novem potrebuje se solidarnost južnih Slovanov zavzemajo Slovenci prvo mesto. Oni so stopili v ta pokret in sprejeli v svoji program jugoslovansko idejo, ne da bi stavili kakršnihkoli pogovje. Oni niso stavili niti ene narodne zahteve, ker zroči v občem interesu in uspehu jugoslovanske ideje tudi svoj narodni interes in uspeh. Kdo se še ne spominja, kako je vse slovensko časopisje ne glede na strankarsko barvo pisalo o I. jugoslov. umetniški razstavi v Belgradu, o Srbi v vobče, o onih velikih jugoslovenskih dneh, ki stojanejo v zgodovini jugoslovanskega gibanja najsvetlejši moment!“

Z II. jugoslovanske umetniške razstave v Sofiji. Kakor smo že poročali, je bila te dni zavzetna II. jugoslov. umetniška razstava v Sofiji. Posetilo jo je vrlo mnogo ljudi, zlasti sofijskih mestanov, knez Ferdinand, ministri in razni visoki dostojanstveniki, vojvoda Teck, sorodnik angleškega kralja in nadvojvodinja Klotilda, ki je nakupila okoli 100 slik. Bolgarska vlada je nakupila na razstavi več slik. Slike, ki so se nakupile, je izbrala posebna komisija, v kateri so bili K. Veličkov, knezov adjutant baron Ebner pl. Eschenbach, J. Vješin, A. Mitov, V. Dobrinski in V. Vasilev. Ta komisija je nakupila slik za 16.500 levov. Od slovenskih umetnikov je bilo kupljeno več slik in sicer: dve slike Ferda Vesela, ena za 2000 levov, ena pa za 1200 levov, in po ena slika Ivana Groharja, Riharda Jakopiča, Mateja Jame, P. Žmitka in Rudolfa Marčiča. Za kakšno ceno so kupljene slike teh naših umetnikov, nam še ni znano. Od bolgarskih umetnikov je kupljena po ena slika od S. Badžova, Mihajlova, Georgijeva, Kovačeva, Mladenova, Takovo-

rova, Tačeva, Hodine, Panajotova in Božinova. Od prof. Vješina ni kupljena nobena slika, ker je izjavil, da kot član komisije ne želi, da bi se od njega kupil kak umotvor.

Velika Srbija v Veliki Avstriji. Dosedaj so samo Starčevičanci sanjarji o Veliki Hrvatski v okviru Velike Avstrije, a sedaj se je našel tudi neki Srb v kraljevini, ki zastopa slično idejo. Dotični Srb je Stevan Radosavljević-Bdin. Mož piše:

„Za ceno združenja vsega srbstva pod svojim kraljem s priklipanjem Bosne in Hercegovine in z osvojenjem stare Srbije in Makedonije z združenimi silami — bi bilo treba stopiti v federativno državno zvezo z Avstro-Ogrsko po prilici tako, kakor so sklenili nemško zvezo Prusija, Bavarska, Saksonija itd. Mesto da Rusija, Nemčija ali kakšna druga država plača svoje diferenčne Avstriji s kosi našega telesa, je bolje, da se z Avstrijo sami sporazumemo. To sicer ni velika sreča, a je najmanje zloto.“ — Zanimivo je, da Radosavljević odklanja jugoslovansko idejo za to, ker se boji nevarnosti srbskim interesom s strani Bolgarov in Hrvatov, a v Avstrijo pa zaupa in misli, da bo hotela združiti vse srbske pokrajine, čim bi bili Srb s tem zadovoljni. — Srbsko časopisje seveda z ogorčenjem odklanja Radosavljevićeve nasvete.

*** Najnovješte novice.** Španški kralj Alfonz je postal častni predsednik lige proti dvoboju. — A bsolvirani vseučiliščnik — hlapac. V Vorderwaldu je umrl 53letni Jos. Bär, ki je absoluiral gimnazijo in celo bogoslovno fakulteto na vseučilišču v Inomostu. Potem je študiral eno leto medicino, a končno je bil 28let hlapac na neki kmetiji.

Hud vihar je razsajal 30. oktobra ob južnem dalmatinskem načrebu. V Zeleniki je prevrgel štiri vozove na zeleznicu. — Za raziskovanje bolnišnika je daroval baron Rothschild 100.000 frankov.

Med poštnim uradništvom se baje vrše zopet priprave za pasivno resistenco.

Knjigovnosť.

Roncegno

na Južnem Tirolskem, na Valsuganski železnici, 1½ ure od Tridenta, 535 m nad morjem.

Najmočnejši arzenoželezni vrelec, ki ga rabijo z najboljšim uspehom in trajno vse leto, tudi za zdravljenje doma, po vseh delah ga priznajo mnoge zdravniške avtoritete za krvne, ženske, živčne in kožne bolezni itd. Naprodaj po vseh lekarinah.

Zdravilišča p. ve vrste „Grand Hotel des Bains“ in „Paradot“

z 250 sobami in saloni, vsemi najmodernejsimi napravami. Prekrasna, zavetna leža, milo podnebje, veliki parki Sezija od 15. aprila do 1. novembra. Prospekti in pojasnila daje kopališko ravnateljstvo. 1077 18

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 31. oktobra 1906.

Naložbeni papirji.

4½% majška renta

4½% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4% zlata

4% ogrska kronska renta

4% zlata

4% posojilo dež. Kranjske

4% posojilo mesta Slijet

4½% bos.-herc. železniško posojilo 1902

4% češka dež. banka k. o.

4% ž. o.

4½% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke

4½% pešt. kom. k. o. z 10% pr.

4½% zast. pisma Innerst. hranilnice

4½% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice

4½% obl. ogr. lokalnih žel. ležnic d. r.

4½% obič. češke ind. banke

4% prior. lok. želze. Trst

Poreč

4% prior. dolenskih žel.

3½% prior. juž. žel. kup. 1/1

4½% avstr. pos. žel. p. o.

Srečke

Srečke od l. 1860/

" od l. 1864

" tropske

" zem. kred. I. emisije

" II.

" ogrske hip. banke

" srbske à frs. 100—

" turške

Basilika srečke

Kreditne

Inomoske

Krakovske

Ljubljanske

Avstr. rdeč. križa

Ogr.

Rudolfove

Salcburske

Dunajske kom.

Delnice

Južne železnice

Državne železnice

Avstr.-ogrskie bančne deln.

Avstr. kreditne banke

Ogrske

Zivnostenske

Premogokop v Mostu (Brux)

Alpinske montan

Praške žel. ind. dr.

Rima-Murányi

Trovbeljske prem. družbe

Avstr. drožno tov. družbe

Češke sladkorne družbe

Valute

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Soverigns

Marke

Laški bankovci

Rubli

Dolarji

litne cene v Budimpešti.

Dne 2. novembra 1906.

Terensko.

Pšenica za april

Rž

Koruzna

Oves

Neizpremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 682. Rednički uradni tisk 786.0

Oktobar

Čas opazovanja

Stanje barometra v mm

Bar. □

Vetarovi

Nebo

31. 9. ev. 728.3 7.0 sl. jvzh. dež

1. 7. aj. 727.1 8.0 slab vzhod dež

2. 7. pop. 722.6 11.2 p.m.jvzhod dež

9. zv. 726.3 9.5 sr. jvzhod del. jasno

2. 7. zj. 728.6 7.0 slab vzhod sk. oblačno

2. pop. 729.1 8.5 sl. svzhod oblačno

Srednja predvzemanja in včerajšnja temperatura: 6.7° in 9.6°; norm.: 7.4° in 7.1°. Mokrina v 24 urah 42.3 mm in 17.8 mm.

Zahvala.

Ker mi ni mogeo zahvaliti se dostojno vsakemu posebej za vse obilno izraženo sočutje med kratko a mučno bolezni mojega soproga gospoda

ANTON JUVANA

in ob smrti nepozabnega si dovoljujem tem potom izreci vsem svojo najtoplejšo zahvalo za darovanje vence, za izkazano poslednjo čast k večnemu počitku.

Prav posebno pa tvrdki Gerber in gg. kolegom za ginalivo petje in gosp. zdravniku dr. N. Levičniku za neumorni trud za rajnega.

Ljubljana, 31. oktobra 1906.

Zahvala soproga.

meblovana soba

s posebnim vhodom se odda takoj v Gradaških ulicah št. 8. 3910-2

Proda se do 1. januarja 1907 polno dobro ohranjena

prodajalniška oprava

po nizki ceni pri J. Krašović na Jesenicah, Gorenjsko. 3900-3

Kontoristinja

z lepimi izpričevalli želi službo ako tudi nekaj časa brezplačno. Gre tudi zunaj Ljubljane.

Naslov: „L. R.“ poste restante Ljubljana. 3987 2

Tesarji

se sprejmejo za trajno delo pri

stavniku F. Trumlerju v Ljubljana, Pred Škofijo št. 3. 3831 6

Hotel Južni kolodvor,

v soboto, dne 3. oktobra t. l. velik

koncert

Društvene godbe za člane.

Začetek ob osmih zvečer. Vstop prost.

Za izborno pijačo in jed je skrbljeno.

3945

Poštne

potritim srečem javlja učiteljski zbor c. kr. cesarja

Franca Jožeta državne gimnazije v Kranju tužno vest,

da je po daljšem bolehanju nenadoma zaspal v Gospodu ve-

zazlužni vodja tukajšnjega zavoda gospod

Josip Hubad

c. kr. gmnazijski ravnatelj
v sredo, dne 31. oktobra t. l. na Velikem Lošinju.
Nepozabnega odkritosnega predstojnika, iskrenega prijatelja šolske mladine, vrlega moža spomin naj nikdar ne izgine med nami!

R. I. P.

V Kranju, dne 1. novembra 1906.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

7.10 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorff, Salzburg, Inomost, Linc, Budejvice, Praga.

7.17 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Tolice, Kočevje.

11.30 poč. 1.11. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.

1.05 popoldne. Osebni vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Tolice, Kočevje.

4.00 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Monakovo.

11.30 popoldne. Osebni vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Tolice, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.

1.17 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.

7.35 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Trbiž.

10.23 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

7.28 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

2.05 popoldne. Mešani vlak v Kamnik.

7.10 zjutraj. Mešani vlak v Kamnik.

10.45 ponoči. Mešani vlak v Kamnik. (Samov oktoberu in le ob nedeljah in praznikih.)